

Фито Терра или како proizvodnja prerade paradajza u Bugarskoj može prerasti u strast

Автор(и): Растителна заштита
Дата: 08.10.2024 Брой: 10/2024

Razgovaramo s Teodorom Tasevom, vlasnikom Fitto Terra, o mjestu Bugarske u proizvodnji rajčice, o prerađivačkim poduzećima koja se sve više okreću bugarskoj sirovini, te o izboru i strasti da se svaki dan započne i završi s Njegovim Veličanstvom – rajčicom!

Smatrate li Bugarsku velikom zemljom proizvođačem rajčice i koje su sorte one koje nas razlikuju?

Dugo se Bugarska smatrala malom zemljom. No, kao članica Europske unije, i u usporedbi s nekim drugim zemljama, ispostavlja se da nije tako mala, ni po teritoriju ni po proizvodnji rajčice. Dobro je poznata na karti Europe i šire. Jedan od proizvoda koji nas razlikuje je ukusna bugarska rajčica. Pink, Oxheart, Pink Magic ili

jednostavno vrtна rajčica – rajčica je postala naš pouzdani saveznik pri odabiru što staviti na tradicionalni stol. Globalno gledano, Bugarska je poznata ne samo po stvaranju prvih hibridnih sorti, već i po uzgoju ukusnog voća, što je posljedica stvaranja i selekcije raznolikih hibridnih sorti i njihovog razvoja, kao i klimatskih i agronomskih uvjeta u zemlji.

Znate li kada je uzgoj rajčice započeo u Bugarskoj?

Prvi podaci o proizvodnji rajčice u Bugarskoj datiraju iz oko 1890. godine u Kurtovu Konareu. Prema zapisima, donio ih je Alexander Dimitrov iz Carigrada. U početku je njihov uzgoj bio amaterski, ali postupno su se počele uzgajati po cijeloj zemlji. Bugarska je bila jedna od prvih zemalja u svijetu u uzgoju i preradi rajčice. Nažalost, s političkim promjenama koje su se dogodile 1990-ih, promjene su se dogodile i u ovom sektoru. Poduzeća su se postupno zatvarala, a površine zapuštale. Tako se Bugarska, od agrarne liderice u sektoru rajčice – proizvodnje i prerade – pretvorila u uvoznicu sirovina, ne samo rajčice, već i mnogog drugog voća i povrća.

Nakon 2010. godine ponovno je započeo proces oživljavanja u uzgoju ukusnih bugarskih rajčica i raznih drugih vrsta povrća i voća. Glavna regija koja je ponovno postala lider u industrijskom uzgoju rajčice je oko gradova Pazardžika, Plovdiva i Stare Zagore. Rajčice se uzgajaju i u sjevernoj Bugarskoj, u regiji Plevana, pa čak sve do Kavarnе, uglavnom za potrebe prerađivačkih poduzeća, koja radije prerađuju i kupuju bugarsku sirovinu umjesto uvezene. Tako se, osim stvaranja više radnih mjesta u sektoru industrijskog uzgoja rajčice, razvijaju i veće mogućnosti za prerađivačku industriju, što zauzvrat vodi većem izboru za krajnjeg potrošača, kao i znatnim mogućnostima za inozemna tržišta da kušaju i kupuju svježе ili konzervirane bugarske proizvode.

Naš tim u Fitto Terra često je gost u raznim prerađivačkim poduzećima koja provode strogu kontrolu kako nad poštivanjem higijenskih i proizvodnih praksi, tako i nad uzgojem rajčice. Sve više poduzeća počinje brinuti o vlastitim vrtovima. Neka u potpunosti pokrivaju svoje potrebe iz vlastitih vrtova i polja. Druga – djelomično. Bez obzira jesu li sirovine vlastite, iznajmljene ili kupljene od poljoprivrednih proizvođača, od suštinske su važnosti vrste gnojiva koja se koriste u njihovom uzgoju, kao i poštivanje svih agronomskih praksi na polju.

George Sandros: “Naša vizija uspješnog poslovanja temelji se na brizi od sjemena do bogate žetve”

U Bugarskoj se sve više poduzeća oslanja na čistu bugarsku sirovinu i dobre higijenske i komercijalne prakse u svojim proizvodnim pogonima. Upravo u izradi agronomskog kalendara u vezi s aktivnostima uzgoja sirovina za poduzeća, te u praćenju njegove provedbe, mi u Fitto Terra smo se specijalizirali. Naši agronomi, s dugogodišnjim iskustvom koje donosimo iz Grčke, zajedno s našim partnerom tamo D Sandros SA – službenim

predstavnikom za istočnu Europu sjemena za industrijske rajčice HEINZ i čistih gnojiva bogatih mikroorganizmima španjolskog lidera Atlantica Agricola – svakodnevno su s poljoprivrednicima na terenu kako bi pratili cijeli proces primjene i uzgoja proizvodnje, pružajući vrijedne savjete i stručno vodstvo. Težimo ne samo bogatoj, već i čistoj žetvi.

Kako bugarski poljoprivrednici uzgajaju rajčice? Tradicionalnim praksama ili inovacije već ulaze u našu poljoprivredu?

Bugarski poljoprivrednici uzgajaju svoje voće i povrće na vrlo moderan način. U većini slučajeva koriste metodologije izravno iz inozemstva, kao u našem slučaju u Fitto Terra – primjenjujući ih na poljima u Bugarskoj. Kao primjer mogu spomenuti poljoprivrednike s kojima surađujemo. Polja su opremljena kap po kap navodnjavanjem, mehanički se obrađuju strojevima, presađivanje se obavlja strojevima za sadnju rasada i, ovisno o njihovoj vrsti, proizvodnja se bere specijaliziranim kombajnima. Tijekom cijelog procesa provode se protokoli za agrotehničke aktivnosti i vrši se stroga kontrola nad slijedom gnojiva koja se primjenjuju na tlo za hranjenje usjeva i korištenih sredstava za zaštitu bilja. Surađuju i posjećuju kolege u inozemstvu radi razmjene iskustava u zemljama poput Grčke, Italije i SAD-a.

Isporukom rasada za industrijske rajčice Heinz započinje pravi rad na terenu. Osim isporučene sorte, provjerava se i vitalnost biljke. Ne smije biti premala, već dobro razvijena, snažna i intenzivno zelene boje.

Znači li to da u Bugarskoj, osim raznolikosti sorti, sada postoji i segmentacija prema potrebama tržišta?

Naravno! Počela se praviti razlika između stolnih rajčica i rajčica za preradu. Potrošači, poljoprivrednici i prerađivači podjednako su izuzetno pažljivi u izboru sorti.

Za prerađivačku industriju, sa sortama sjemena i sadnim materijalom lidera HEINZ koje mi u Fitto Terra nudimo, mogu sa sigurnošću tvrditi da se sorte rajčice biraju čak i prema konačnom proizvodu za koji su namijenjene. Ovisno o tome hoće li poduzeće proizvoditi passatu, kečap ili pastu od rajčice, ono odabire i ugovara s proizvođačima koji će se, zauzvrat, osloniti na specifične sorte kako bi ih uzgajali isključivo i isključivo za potrebe poduzeća, kako bi se dobio izvrstan konačni proizvod.

Fitto Terra – izazovi i ispunjenje u proizvodnji rajčice za preradu

Ovdje bih dodala i podijelila da prehrambena industrija u Bugarskoj ide čak i daleko ispred vremena. Godinama je ujedinjena u Savezu prerađivača voća i povrća – UFVP – a nedavno je sazrela ideja za osnivanje Udruge tradicionalnih bugarskih konzervi – ATBP. Budući da blisko surađujemo kako s dugogodišnjim UFVP-om tako i s članovima novoosnovane ATBP, vidimo da se prepoznaje potreba za produbljivanjem tradicije u bugarskoj proizvodnji modernim tehnologijama. ATBP je čak ambiciozan da zaštiti proizvode s takvom oznakom u EU. Tako će hrana s tradicionalnim i regionalnim karakterom postati još prepoznatljivija na inozemnim tržištima, a naši proizvođači i prerađivači bit će traženi za uzgoj i proizvodnju ukusnih konačnih proizvoda.

Svaka faza razvoja biljke mora se provjeriti. Terenske inspekcije počinju rano ujutro.

Zvučite entuzijastično?

Ne samo da zvučim, ja sam uistinu entuzijastična i ponosna na činjenicu da imam priliku raditi s pravim profesionalcima. Sretna sam što sam prošla put od sijanja svakog sjemenka rajčice, uzgoja u rasad, presađivanja sadnog materijala, preko branja uroda, do njegove prerade u poduzećima i lansiranja na maloprodajne mreže. Nijedan korak u ovom procesu nije mi nepoznat. Ali samo na taj način može se uspješno upravljati takvim napornim radom, koji uključuje mnoge ljude i sudbine, inženjersku misao i komercijalne vještine.

Mehanizirano branje usjeva industrijske rajčice

Rajčica je prisutna u svakom pojedinom danu mog života. Za mene, i za moje kolege u Fitto Terra, to nije samo posao, već i život i strast.

Naravno, ima mnogo poteškoća, jer ne kontroliramo vrijeme i ponekad smo izloženi vrlo agresivnim klimatskim uvjetima, kao i napadima štetnika. Također se moramo nositi sa sve većim zahtjevima nadzornih tijela. Ali s ljubavlju prema onome što radimo i s puno napornog rada, vjerujem da svi zajedno, zajedničkim naporima, stvaramo preduvjete za razvoj ovog sektora.

Završimo s nekoliko riječi o budućnosti i izgledima za Bugarsku u ovom sektoru

Bugarska ima ogromnu prednost u odnosu na naše susjede i druge poljoprivredne proizvođače – imamo izvrsne prirodne uvjete. Sada, kao članica EU, također imamo koristi od brze i lake prekogranične dostave naše proizvodnje, što je od velike važ